

Posudek bakalářské práce

Bakalářská práce Jakuba Záhory nazvaná *Příčiny úspěchu proizraelské lobby ve Spojených státech* je jasně a přehledně rozdělena do dvou stěžejních částí nazvaných *Americká podpora Izraele a proizraelská lobby* a *Příčiny úspěchu proizraelské lobby*. Obě hlavní kapitoly jsou dále logicky a přehledně členěny do dílčích podkapitol s příhodnými názvy.

USA se v blízkovýchodním konfliktu angažují již od roku 1948, kdy byl založen stát Izrael. Jako světová velmoc mají nepochybně velký vliv i na průběh blízkovýchodního konfliktu, jak však zcela správně autor poznamenal již v úvodu, úspěch snah o ukončení blízkovýchodního konfliktu záleží ale především na obyvatelích tohoto regionu. Angažovanost USA v tomto regionu i jejich snahy o ukončení blízkovýchodního konfliktu bývají často spojovány s působením tzv. proizraelské lobby v USA. Autor se zde pokouší o velmi odvážnou analýzu nanejvýš kontroverzního tématu židovské lobby v USA. Již tradičně je toto téma značně ideologicky zatíženo, můžeme zaznamenat extrémně antisemitské názory obviňující židovskou lobby z uchvácení vlády nad USA i pozdější názory, zdůrazňující, že vliv židovských organizací na americkou zahraniční politiku je takřka zanedbatelný. Sám autor již v úvodu vyslovuje předpoklad, že proizraelská lobby má v USA velký vliv na zahraniční politiku, a to zejména na politiku blízkovýchodní.

Na rozdíl od dosavadní literatury popisující sílu vlivu proizraelské lobby v USA si autor této práce klade na prvním místě otázku, proč jsou jedinci i organizace usilující o americkou podporu Izraeli v prosazování tohoto cíle tak úspěšnější? V čem tkví příčiny vlivu a úspěchu této židovské lobby?

Příčiny se autor pokouší nalézt ve vysoké efektivitě činnosti American Israeli Public Action Committee, lze je nalézt i v demografickém složení židovské komunity v USA a v jejím vlivu na volební systém v USA. Dalšími příčinami jsou pochopitelně i neexistence obdobně vlivné proarabské, či propalestinské lobby, která by vyvažovala činnost lobby proizraelské, a veřejný diskurz v USA, který otevřeně straní Izraeli i spojenectví s hnutím křesťanského sionismu,

kteří na základě svého náboženského přesvědčení též podporuje Izrael. Časově je práce vymezena od 70. let, kdy začala být činnost proizraelské lobby v USA jasně patrná.

Z metodologického hlediska je v práci vhodně uplatněn multidisciplinární přístup, kombinující metody politologické s přístupem historickým. Analyzována je činnost a role proizraelské lobby v americkém politickém systému. Získané poznatky jsou zasazeny do kontextu historického vývoje židovské komunity v USA i vývoje americko-izraelských vztahů. Jde tedy o deskriptivní analýzu faktorů podílejících se na efektivitě činnosti proizraelské lobby v USA.

V práci je popsán plný rozsah diplomatické, hospodářské a vojenské pomoci USA Izraeli. Následně jsou představeny názory ospravedlňující tuto štědrost významem strategického spojení obou zemí a morálními imperativy souvisejícími s odkazem holocaustu. Autor prokazuje, že tyto argumenty samy o sobě pro zdůvodnění takto rozsáhlé pomoci nepostačují. Zde se tedy otevírá možnost zkoumat podíl reálného vlivu proizraelské lobby. Následně jsou analyzovány příčiny úspěchu proizraelské lobby tkvící ve zcela odlišném postavení arabské a židovské komunity v USA. Toto fundamentálně odlišné postavení dává mnohem větší šance na úspěch (tedy na ovlivnění americké zahraniční a vojenské politiky) organizacím i jedincům, usilujícím o podporu Izraeli.

Práce se opírá výhradně o kvalitní zdroje informací, které jsou v úvodu náležitě představeny a podrobeny kritickému zhodnocení.

V závěru autor jasně prokazuje, že americká pomoc Izraeli i vzájemná rozsáhlá americko-izraelská spolupráce přináší zřetelně více výhod pro Izraelskou stranu. Vzhledem k výkonnosti proizraelské lobby v USA však bude se vši pravděpodobností pokračovat i nadále. Příčiny úspěchu proizraelské lobby dle autora tkví prokazatelně v disproporčně výhodnějším postavení židovské komunity v USA oproti komunitě arabské, či muslimské. Američtí Židé prokazují mnohem větší míru organizovaného zájmu o dění na Blízkém východě, než američtí Arabové. Zároveň disponují i značnými finančními prostředky, kterými

mohou zasahovat do volební kampaně a přímo i nepřímo odměňovat politiky prosazující proizraelskou politiku, a naopak bojovat proti zvolení politiků k Izraeli neutrálních, či nepřátelských. To vše se odráží i v informační kampani, kdy každý, kdo kriticky vystoupí proti zájmům Izraele může být snadno označen za antisemitu a diskreditován. V závěru autor srovnává povědomí Američanů o Holokaustu a o „Nakbě“. Zjišťuje, že ve veřejném diskurzu v USA je nedostatečné povědomí o vyhnání arabského obyvatelstva z území dnešního Izraele v letech 1948-1949. Chybí i povědomí o dalších příkořích spáchaných na tomto obyvatelstvu. Naproti tomu existuje silné povědomí o zločinech Holokaustu a silná vůle zabránit jejich opakování. Všeobecně nálada ve společnosti je obecně proizraelsky nakloněna. Vzhledem k absenci existence funkční a efektivní konkurenční arabské lobby lze předpokládat, že tento stav bude setrvalý i v příštích letech.

Práce dosáhla vytčených cílů, po formální, obsahové, odborné, věcné i jazykové stránce vyhověla plně kladeným nárokům.

Doporučuji připustit práci k obhajobě a klasifikovat stupněm **v ý b o r n ý**.

V Praze dne 8.6. 2011

Mgr. Petr Anděl, Ph.D.